

A 2009/3. SZÁM TARTALMA

SZARVASMARHA

Báder E., Kovács A., Szabó-Ari K., Bajcsy Á. Cs., Mádl I., Takács L., Szenci O.: Halvaszületések előfordulása egy hazai nagyüzemi holstein-fríz állományban / 131

Reiczigel J., Solymosi N., Könyves L., Maróti-Agóts Á., Kern A., Bartyik J.: A hőstressz okozta tejtermelés-kiesés vizsgálata hőmérséklet-páratartalom indexek alkalmazásával / 137

LÓGYÁSZÁSZAT

Thein, P.: Lovak herpeszvírus-fertőzései / 145

SERTÉS

Gajdócsi E., Bali Papp Á.: Sertésgén-térképezés / 148

BAROMFI

Palade E. A., Bajnok L., Dobos-Kovács M., Demeter Z., Rusvai M.: A csirkék fertőző anaemiáját okozó, Magyarországon előforduló vírustörzsek genetikai jellemzése / 154

KISÁLLAT

Tacke, S.: Sürgősségi eset: teendők akut has gyanúja esetén / 162

Nolte, I.: Vérszívó vektorok által közvetített parasitózisok megelőzése a babesiosis, a leishmaniasis és a dirofilariosis példája alapján / 169

KEDVENCÁLLAT

Oppe N., Szabó Z., Thuróczy J., Pazár P., Beregi A.: Mellékvesekéregdaganat vadászgörényekben. Irodalmi áttekintés / 173

Végh M., Albert M.: Trichoepithelioma tengerimalacban. Esetismertetés / 184

LEVÉL A SZERKESZTŐSÉGHEZ

„Mosolygó” neutrophil granulocytá (Jakab Cs.) / 186

AKADÉMIAI BESZÁMOLÓK, 2009

Az állatorvos-tudományi kutatások 2008-ban, az akadémiai beszámolók tükrében. 1. rész. / 187

Báder E. – Kovács A. – Szabó-Ari K. – Bajcsy Á. Cs. – Mádl I. – Takács L. – Szenci O.:

HALVASZÜLETÉSEK ELŐFORDULÁSA EGY HAZAI NAGYÜZEMI HOLSTEIN-FRÍZ ÁLLOMÁNYBAN

A halvaszületések aránya különösen holstein-fríz üszőellések során világszerte fokozatosan nőtt az elmúlt húsz évben, ezért a tendencia ellenőrzésére egy hazai holstein-fríz állományban 8427 ellés öt évre vonatkozó adatait dolgozták fel a szerzők. A halvaszületéseket évenkénti, az

ellések száma szerinti és apaállatonkénti bontásban értékelték. Vizsgálták a halvaszületési arányt az ellések száma szerinti megoszlásban, ill. az ellések száma szerinti és évenkénti bontásban az összes ellés függvényében, valamint bikánként is, az összes halvaszületéshez viszonyítva. Az irodalmi adatokkal megegyezően a halvaszületések Magyarországon is jelentős veszteséget okoznak. A szerzők a perinatalis időszak alatti fokozott gondosság jelentőségére hívják fel a figyelmet, hogy a veszteségek mérsékelhetőek legyenek.

Reiczigel J. – Solymosi N. – Könyves L. – Maróti-Agóts Á. – Kern A. – Bartyik J.:

A HŐSTRESSZ OKOZTA TEJTERMELÉS-KIESÉS VIZSGÁLATA HŐMÉRSÉKLET-PÁRATARTALOM INDEXEK ALKALMAZÁSÁVAL

A globális felmelegedés következtében a hőstressz hazánkban is az állattartás figyelmet érdemlő tényezőjévé válhat. Hőstressz hatására csökken a szarvasmarha szárazanyag-felvétele, és romlanak a tejtermelési, valamint a szaporodásbiológiai mutatói. A hőstressznek való kitettség mérésére többféle, különböző módon számolt hőmérséklet-páratartalom index (temperature-humidity index – THI) használatos. Kutatásukban a szerzők hat ilyen index, ill. a hozzájuk tartozó hőstresszküszöbök magyarországi alkalmazhatóságát vizsgálták. Az elemzéshez az Enyingi Agrár Zrt. kiscséripusztai telepének napi tejtermelési adataiból azoknak a teheneknek az adatait használták, amelyek a 2001. 10. 01. és 2004. 03. 16. közötti időszakban legalább 600 nap termeltek

(n=1007). Az eredmények szerint a vizsgált hat indexből kettő magyarországi alkalmazásra is megfelelő. Segítségükkel a hőstressz hatását állományszinten mérve azt kapták, hogy a hatás azonnal jelentkezik, és már egy hőstresszes nap is másfél-két liter/tehen/nap átlagos (a napi tejtermelés 5–10%-a) termelés-csökkenést okoz. A csökkenés mértéke, a vizsgált, 1–3 napos tartományban, nem függ a hőstresszperiódus hosszától.

Gajdócsi E. – Bali Papp Á.:

SERTÉSGÉN-TÉRKÉPEZÉS. IRODALMI ÖSSZEFOGLALÓ

A sertés géntérképezéséhez kapcsolódó irodalmi kutatások alapján a szerzők összesítik az eddig feltárt géneket. Külön elemzik a sertés zsírosodását befolyásoló géneket [mint a leptin, leptinreceptor, A-FABP (Adipose – Fatty Acid Binding Protein = zsírsejtes zsírsavkötő fehérje) és H-FABP (Heart and muscle – Fatty Acid Binding Protein = szív és izom eredetű zsírsavkötő fehérje)], mivel napjainkban a zsíryanycserét befolyásoló gének ismerete a humán táplálkozás szempontjából is fontos.

Palade Elena Alina – Bajnok L. – Dobos-Kovács M. – Demeter Z. – Rusvai M.:

A CSIRKÉK FERTŐZŐ ANAEMIÁJÁT OKOZÓ, MAGYARORSZÁGON ELŐFORDULÓ VÍRUSTÖRZSEK GENETIKAI JELLEMZÉSE

A szerzők a fertőző csirkeanaemia vírusával (CAV) spontán fertőződött, négy magyarországi brojlerállományból származó csirkehullákban fejlődésbeli

elmaradást, általános vérszegénységet és a bőr alatti kötőszövetben vérzéseket figyeltek meg. Egyik állományban a beteg madarak 70%-át érintő „kék szárnybetegséget” („blue-wing disease”) állapították meg. A csirkehullák egy részében, különböző súlyosságú, másodlagos baktériumos és gombás fertőzés is jelentkezett. A kórszövettani vizsgálat során a csontvelő aplasiáját-hypoplasiáját, valamint a lymphoid szervekben (a lépben, a thymusban, a Fabricius-tömlőben) a lymphocyták depletióját állapították meg. A magyarországi törzsek, a polimeráz láncreakcióra alapozott víruskimutatás amplikonjainak nukleinsavszekvenciái alapján származtatott aminosavszekvenciák összehasonlítása során, többségükben nagyon (99%) hasonlóak voltak, csak helyenként volt megfigyelhető egy-egy aminosav cseréjét okozó mutáció. Csupán az egyik törzs esetében volt kissé nagyobb a variabilitás (97%). A filogenetikai vizsgálat 4 magyarországi és 22 génbanki nukleinsavszekvencia 344 bázispár hosszú szakaszának felhasználásával készült. Külföldi eredményekhez hasonlóan, a nukleinsavszekvenciák alapján készített filogenetikai fán a földrajzi elterjedtség és a CAV-törzsek származása között nem volt megfigyelhető közvetlen összefüggés. A jelen dolgozat újból alátámasztja a csirkék fertőző anaemiájának előfordulását Magyarországon, és a kimutatott hazai törzsek genetikai vizsgálatának eredményeit mutatja be.

Oppe N. – Szabó Z. – Thuróczy J. – Pazár P. – Beregi A.:

**MELLÉKVESEKÉREG-DAGANAT VADÁSZGÖRÉNYEKBE. IRODALMI
ÁTTEKINTÉS**

A szerzők a görény mellékvesekéreg-daganatának kóroktanát, kórfejlődését, tüneteit, kórjelzését és gyógykezelését foglalják össze irodalmi adatok alapján. A vadászgörény mellékveséjének daganatos elváltozása leggyakrabban a középkorú és idős, korán ivartalanított egyedek betegsége. Kórfejlődése eltér a kutyák Cushing-kórjától. A szerzők ismertetik a legújabb diagnosztikai eljárásokat, a gyógyszeres és a sebészi kezelés lehetőségeit. A betegség, jellegzetes tünete alapján, könnyen felismerhető. Nőstényekben péraduzzanat, hímeiben pedig szimmetrikus szőrhullás esetén mindig gondolnunk kell rá. Vérvizsgálat során a 17- β -ösztradiol, a 17-hidroxiprogoszteron és egyes androgén hormonok koncentrációjának meghatározásával könnyen diagnosztizálható. Gyógykezelésére leginkább a sebészi eltávolítás a javasolt. Gyógyszeres terápiára több lehetőség kínálkozik, legígéretesebb a GnRH-analógok alkalmazása.

Végh M. – Albert M.:

TRICHOEPITHELIOMA TENGERIMALACBAN. ESETISMERTETÉS

A hároméves hím tengerimalac nyakának bőréből 2,5X1X1 cm-es szürkésfehér, cystákat tartalmazó szövetszaporulatot távolítottak el a szerzők. A cystás trichoepitheliomának diagnosztizált, jóindulatú daganat a bőrben és a bőr alatti kötőszövetben helyeződött. A szőrtüszőket utánozó elrendeződésű daganat differenciálatlan basaloid és nagyobb sejtekből épült fel, amelyek citoplazmájában tricho- és keratohyalinszemcsék is voltak. A tengerimalac műtéti sebe per primam gyógyult, a fél évvel későbbi kontrollvizsgálaton az

állat egészséges volt, recidíva nem jelentkezett.